

A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA HASZNÁLATÁNAK SZABÁLYOZÁSA A MAGYAR FELSŐOKTATÁSBAN: HELYZETKÉP ÉS KIHÍVÁSOK

DRINGÓ-HORVÁTH IDA

Károli Gáspár Református Egyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Budapest

Beérkezett: 2026. január 19., elfogadva: 2026. február 28.

A generatív mesterséges intelligencia gyors felsőoktatási elterjedése világszerte új szabályozási kihívásokat teremtett a ChatGPT 2022-es megjelenése óta. A tanulmány célja a hazai felsőoktatási MI-használatra vonatkozó intézményi szabályozások feltérképezése és összehasonlító elemzése. A kutatás 2025 őszi, kvantitatív dokumentumelemzés módszerével vizsgálta a magyar felsőoktatási intézmények nyilvánosan elérhető szabályozó dokumentumait. Az eredmények szerint az intézmények mindössze 53%-a rendelkezik MI-használatra vonatkozó szabállyal, amelyek formájukban és tartalmukban jelentős eltéréseket mutatnak. Ugyanakkor több visszatérő hangsúlyos elem is azonosítható, különösen az akadémiai integritás, az adatvédelem és a felelős használat területén. Az elemzés hozzájárulhat a hazai MI-szabályozási környezet egységesítéséhez, összehangolásához és a hiányzó intézményi szabályzatok megalapozásához.

Kulcsszavak: mesterséges intelligencia, felsőoktatás; akadémiai integritás szabályozás

REGULATING THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HUNGARIAN HIGHER EDUCATION: CURRENT LANDSCAPE AND CHALLENGES

The rapid expansion of generative artificial intelligence in higher education has created new regulatory challenges worldwide since the release of ChatGPT in 2022. This study aims to map and comparatively analyse institutional policies governing the use of AI in Hungarian higher education. The research was conducted in autumn 2025 using a quantitative document analysis of publicly available institutional regulations. The findings show that only 53% of higher education institutions in Hungary have adopted formal AI-related policies, which display considerable variation in both form and content. At the same time, several recurring focal areas can be identified, particularly with regard to academic integrity, data protection, and the promotion of responsible AI use. The analysis contributes to the harmonisation and alignment of the national regulatory environment and may support the development of missing institutional AI policies in Hungary.

Keywords: artificial intelligence, higher education, academic integrity, regulation

Levelező szerző: Dringó-Horváth Ida, egyetemi docens (PhD habil.), Károli Gáspár Református Egyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar. E-mail: dringo.horvath.ida@kre.hu

Az MI-használati szabályozások jellegzetességei

A generatív mesterséges intelligencia (továbbiakban generatív MI) felsőoktatási felhasználását szabályozó irányelvek különböző mértékű és ütemű fejlődését láthatjuk a világban a ChatGPT 2022 őszi megjelentetése óta. Nemzetközi szinten az angolszász országok válasza különösen gyorsnak és összehangoltnak tekinthető. Az Egyesült Államokban már 2023 nyarára több mint 100 egyetem publikált MI-használatra vonatkozó irányelveket (Caulfield 2023), míg az Egyesült Királyságban a Russell Group tagintézményei közös elveket fogalmaztak meg 2024 nyarán (Russell Group 2023). Ezzel szemben a magyar felsőoktatási intézmények lassan, egy-egy megfontolások nélkül és eltérő mélységben reagáltak az MI megjelenésére. Egy 2023–2024 között megjelenő felsőoktatási MI szabályozásokat vizsgáló elemzés (Dringó-Horváth et al. 2025b) tanúsága szerint 2024 végéig alig féltucat ilyen dokumentum létezett Magyarországon, tartalmi, terjedelmi és formai szempontból is jelentős eltéréseket mutatva.

Szintén a megközelítések széles skáláját tárja fel egy aktuális, a világ húsz legjobb egyetemének (a Times Higher Education World University Rankings 2024 alapján) szabályzatait vizsgáló elemzés a tágabb kereteket szabó, innováció-központú stratégiáktól kezdve a korlátozóbb, akadémiai integritás megőrzésére összpontosító iránymutatásokig (Mouro–Romeiras–Couvaneiro 2025). A szerzők a következő öt területet emelik ki, mint a szabályozások leginkább jellemző közös pontjai: 1) a generatív MI és megfelelő felhasználásának egyértelmű meghatározása; 2) az akadémiai integritás, a szerzőség és felelős használat irányelvei; 3) az MI-használat kötelező hivatkozása az akadémiai munkában; 4) adatvédelem és adatbiztonság, különös tekintettel a személyes és bizalmas adatokra; 5) képzés- és kompetenciafejlesztés a generatív MI kritikus és tudatos használatának támogatására (Mouro–Romeiras–Couvaneiro 2025). Az eredmények részben átfedést mutatnak egy 50 amerikai egyetem generatív MI szabályzatait vizsgáló tanulmány-nyal, ahol az adatvédelem és az akadémiai integritás jelent meg hangsúlyos elemként, kiegészülve a szakspecifikus irányelvek kidolgozásának fontosságával (An–Yu–James 2025). Egy további, nemzetközi elemzés az ENSZ, az EU és az OECD kulcsdokumentumai, valamint 30 vezető egyetem 2023-as intézményi válasza alapján vizsgálta a generatív MI felsőoktatási alkalmazásának etikai kihívásait. Az eredmények szerint központi elv az egyéni tanulási teljesítmény megőrzése, az emberi felelősség fenntartása, valamint az oktatói autonómiát biztosító, rugalmas szabályozás (Dabis–Csáki 2024).

A fentiekre építve a jelen tanulmány fő célja, hogy átfogó képet adjon a magyarországi mesterségesintelligencia-szabályzatokról a felsőoktatásban, vázolván a létrejöttüket befolyásoló tényezőket, a legfőbb formai és tartalmi jellemzőket és röviden kitérve az implementálást támogató tényezőkre.

MI-szabályozási igények a hazai kutatások tükrében

T. Nagy és munkatársai (T. Nagy–Rajki–Dringó-Horváth 2025) magyarországi egyetemi oktatók MI-vel kapcsolatos vizsgálatát mutatja be részletesen 2023–2025 között megjelent hét kutatást elemezve. Összefoglalóan elmondható, hogy a hazai kutatások többnyire az attitűd és a használat témakörével foglalkoznak, jellemzően online kérdőíves, kvantitatív mérések segítségével (Dabis 2024; Szabóné Balogh 2024; T. Nagy–Rajki–Dringó-Horváth 2025), de megtalálható már néhány kvalitatív munka és esettanulmány (Fekete et al. 2024), illetve félig strukturált vagy fókuszcsoporthozos interjúk formájában (Tolner et al. 2023; Dringó-Horváth et al. 2025b). A kvantitatív, kérdőíves vizsgálatoknál túlnyomórészt saját fejlesztésű, vagy meglévő kérdőív adaptálása, továbbfejlesztése látható, azonban egyetlen tanulmánytól eltekintve

(T. Nagy et al. 2025, $N = 1103$) rendre alacsony elemszámmal találkozunk ($N = 103$ –201 között).

A vizsgálati eredményeket tekintve azt látjuk, hogy az oktatók tapasztalatai szerint az MI hatékonyan támogatja az oktatási anyagok fejlesztését, az objektív vizsgafeladatok kiértékelését és a hallgatói tanulási folyamatokat, ugyanakkor a kreatív és kritikai gondolkodást igénylő feladatok esetében korlátokba ütközik (Tolner et al. 2023; Fekete et al. 2024). A generatív MI-eszközök használata egyre elterjedtebb, ám az etikus alkalmazás, a transzparencia és a hallgatói tájékoztatás hiányosságai komoly szabályozási kérdéseket vetnek fel (Dabis 2024; Dringó-Horváth et al. 2025b; Rajki–T. Nagy–Dringó-Horváth 2024, 2025). A kutatások szerint az oktatók jelentős része igényli az intézményi iránymutatásokat, képzéseket és hozzáférést biztosító támogatást, miközben az MI-vel kapcsolatos kompetenciák fejlesztése elengedhetetlen a felelős integrációhoz (Dringó-Horváth et al. 2025b; T. Nagy–Rajki–Dringó-Horváth 2025; Szabóné Balogh 2024). Egy szabályozással kapcsolatos oktatói attitűdvizsgálat szerint az oktatók többsége nem támogatja a felülről, kötelező módon előírt szabályozást, hanem az együttműködésen alapuló megközelítést, a módszertani támogatást, a célzott képzéseket, valamint az intézményi szintű eszközhozzáférést tartja előremutatónak (Dabis 2024).

Hasonlóképpen érzékelhető a hallgatói attitűdvizsgálatok során is a szabályozással kapcsolatos hiányérzet és a keretek szükségességének növekvő igénye (Demeter–Mező 2023a, 2023b; Rajki–T. Nagy–Dringó-Horváth 2024, 2025; Józsa–Szontagh 2025; Szabóné Balogh 2024). A hallgatói MI-használatot célzottan indukáló esettanulmányok vizsgálata (Fekete et al. 2024) szintén feltárja, hogy az oktatóknak kell irányítaniuk a generatív MI-rendszerek helyes használatát és megfelelő facilitálását a tanulási folyamatban, amihez elengedhetetlen az intézményi iránymutatás (pl. a helyes forrásmegjelöléshez vagy tematikában való megjelenítéshez).

Az MI felsőoktatási szabályozásának kialakítása tehát égető feladat, melynek jelentős lendületet adott a 2024. december 21-én hatályba lépett jogszabály: a LXXXVI. törvény az egyes felsőoktatási, családjogi és kulturális tárgyú törvények módosításáról előírja, hogy minden felsőoktatási intézménynek 2025. szeptember 1-ig felül kell vizsgálnia és frissítenie kell belső szabályzatait az MI használatának megfelelő szabályozása érdekében, illetve ezen tartalmak beépítéséhez a képzési programba [vö. Nftv. (felsőoktatás) 114/P. § (1)1].

Ezzel egy időben a Magyar Akkreditációs Bizottság intézményi akkreditációhoz készített útmutatójában („Önértékelési eszköz ESG-alapú, integrált intézményakkreditációs eljáráshoz” című dokumentum) szintén több helyen találunk utalást a mesterséges intelligenciához kapcsolódóan: ESG 1.1. (Minőségpolitika), ESG 1.2 és 1.9 (A képzési programok kialakítása, jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése), ESG 1.3 (Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés) és ESG 1.5 (Oktatók). Ezek alapján elmondható, hogy elvárásként jelenik meg az MI tudatos implementálása a képzési dokumentumokba és ezáltal a tanulás-tanítási folyamatokba, amihez kapcsolódóan hangsúlyosan jelenik meg az akadémiai integritást figyelembe vevő szabályozás, valamint az oktatók és hallgatók támogatása, képzése az MI etikus és kritikus használatát illetően (MAB 2025).

A hazai felsőoktatási szabályzatok elemzése: a kutatás célja és módszertana

A kutatás keretében 2025 őszén megvizsgáltuk a hazai felsőoktatási intézmények szabályozási dokumentumait annak érdekében, hogy i) feltárjuk, mely intézmények rendelkeznek a mesterséges intelligencia használatához kapcsolódó rendelkezésekkel, és ii) azonosítsuk a meglévő rendelkezések legfőbb jellemzőit.

Az aktuális KSH-adatok alapján a 2024/25-ös tanévben összesen 63 felsőoktatási intézmény működik Magyarországon: 6 központi költségvetési, 25 egyházi/felekezeti, 2 alapítványi és 30 egyéb fenntartású (vö. *KSH 2025: 147*). Az alapítványi fenntartásuk közül a Central European University (CEU) jogállása és működési modellje eltér a hazai intézményekétől, mivel nemzetközi magánegyetemként Bécsben folytatja fő tevékenységét, ezért a kutatás 62 intézményre koncentrált.

A vizsgálatot kvalitatív dokumentumelemzéssel végeztük. Első lépésben összegyűjtöttük az intézmények hivatalos honlapján elérhető szabályozó dokumentumokat: keresőfelület esetén kulcsszavas kereséssel („mesterséges intelligencia”, „MI”, „artificial intelligence”, „AI”), keresőfelület hiányában manuális áttekintéssel (címek és alapvető szabályozó dokumentumok, pl. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat [TVSZ] vagy a Szervezeti és Működési Rend [SZMR] – vizsgálat). A feltárt MI-szabályozási dokumentumokat tartalomelemzésnek vetettük alá, rögzítve a dokumentum létrejöttének időpontját, a formális jellemzőit (oldalszám, dokumentumtípus), valamint a tartalmi fókuszpontokat. A tartalmi elemek feltárása kódolással történt: a dokumentumok átolvasásakor azonosított kategóriákat Excel-táblázatban rögzítettük, majd statisztikai összesítést és összehasonlító elemzést végeztünk, ami lehetővé tette a szabályozási gyakorlatok mintázatainak feltárását.

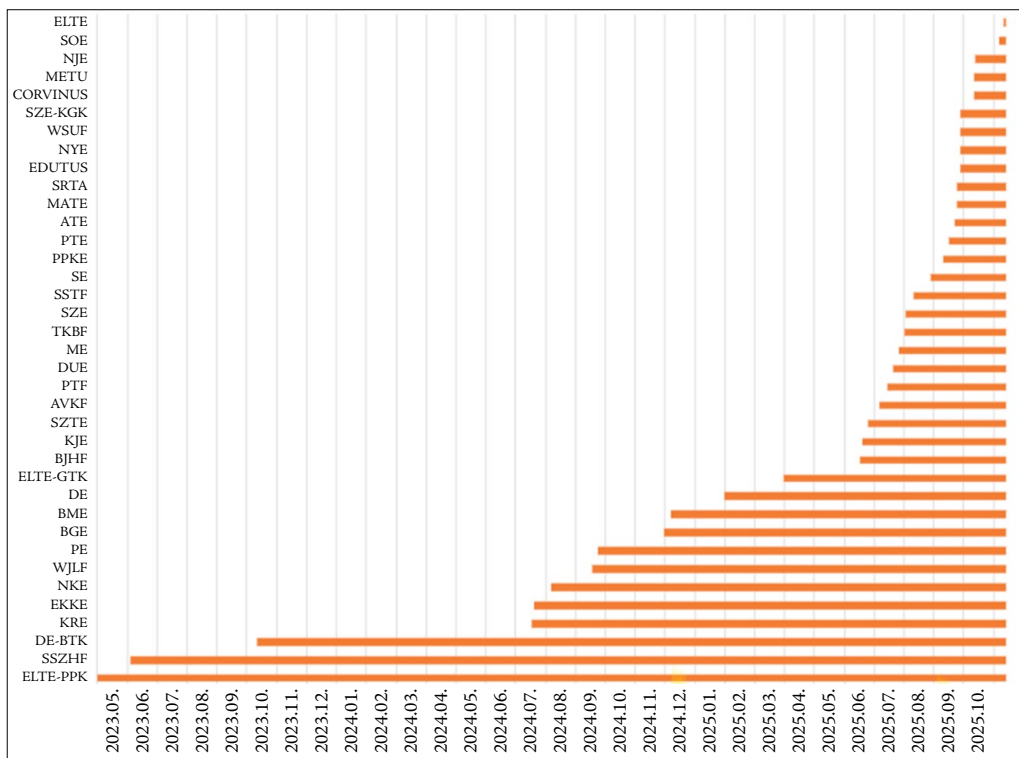
A hazai felsőoktatási szabályzatok elemzése: megjelenési dátum és formai jellemzők

A hazai felsőoktatási intézmények körében végzett vizsgálat alapján megállapítható, hogy 2025. október végéig a hazai felsőoktatási intézmények csupán 53%-a (33 intézmény) rendelkezett mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályzattal (ez a szám az 50 amerikai egyetemet vizsgáló kutatásban 94% – vö. *An–Yu–James 2025*). A 33 intézménytől 37 MI-vel kapcsolatos szabályozási dokumentumot elemeztem: két esetben intézményenként két (DE és SZE), míg egy esetben (ELTE) három ilyen dokumentum volt fellelhető. A dokumentumok részben önálló szabályzatként, esetenként a TVSZ vagy az SZMR önálló mellékleteként, részben csupán kiegészítő bejegyzésként jelenik meg a fenti szabályozó dokumentumok valamelyikében, két esetben azonban mindkét forma megtalálható (1. táblázat).

1. táblázat: A 37 vizsgált szabályzat megjelenési formáinak eloszlása

Megjelenési forma	Szabályzat
Kiegészítő MI-szabályozás	10
Különálló MI-szabályozás	25
Kiegészítő és különálló formában is megjelenő MI-szabályozás	2
Összesen	37

A vizsgált szabályzatok terjedelme jelentős szórást mutat: az egyoldalas dokumentumoktól (DE) az 52 oldalas komplex szabályozásokig terjed (BGE). A tipikus terjedelem 3–10 oldal (medián: 6), miközben az átlagos oldalszám körülbelül 9. A különállóan értelmezhető szabályozások elnevezései is árulkodók: egyaránt előfordul közöttük a „szabályzat” (11 db), az „irányelv/iránymutató” (6 db), az „útmutató” (2 db), az „ajánlás” (3 db), az „állásfoglalás” (1 db), a „rendelkezés” (1 db) vagy az „utasítás” (1 db). Ez a nyelvi óvatosság tükrözi a szabályozás nehézségét egy olyan dinamikusan változó területen, mint a mesterséges intelligencia.

1. ábra: MI-szabályzatok Magyarországon – intézmények és megjelenési dátumok, jelölve a szabályzó rendelet megjelenését és a benne foglalt határidőt

A dokumentumok elfogadásának módja szintén változatos: szenátusi határozatok, rektori vagy rektorhelyettesi rendelkezések, dékáni utasítások, valamint munkacsoporti ajánlások egyaránt szerepelnek. Nyolc esetben a szabályzatok kari vagy szervezeti egység szintjén készültek, de többségében (29 dokumentum) az intézményi szintű szabályozás a jellemző, ekkor azonban gyakori, hogy egyes tartalmi részletek kidolgozását a karok vagy szakok hatáskörébe utalják, ill. ilyen jellegű kiegészítő szabályozásokat sürgetnek (pl. DE, ELTE, SE, KRE).

A bevezetésben említett rendelet (Felsőoktatási törvény: LXXVI. 114/P.§) hatására a szabályozási dokumentumok száma ugrásszerűen megnőtt, jóllehet előtte mindössze tíz intézmény rendelkezett ilyen jellegű dokumentummal (1. ábra).

A hazai felsőoktatási szabályzatok elemzése: tartalmi sajátosságok, súlypontok

A 37 vizsgált szabályzat elemzése során több olyan tartalmi súlypont azonosítható, amelyek szinte minden dokumentumban megjelennek, és amelyek – összhangban a nemzetközi gyakorlattal (vö. An–Yu–James 2025; Mouro–Romeiras–Couvaneiro 2025) – jól tükrözik az intézmények közös törekvéseit a generatív MI használatának szabályozására.

Gyakran előforduló elem a szabályzatok rendszeres aktualizálásának szükségessége. A dokumentumok jelentős része tartalmaz olyan rendelkezést, amely előírja a rendszeres felülvizsgálatot. Ez azt jelzi, hogy a jogalkotók és intézményi döntéshozók felismerik: a mesterséges intelligencia techno-

lógiai fejlődése olyan gyors ütemű, hogy a szabályozás csak folyamatos aktualizálással maradhat releváns és hatékony.

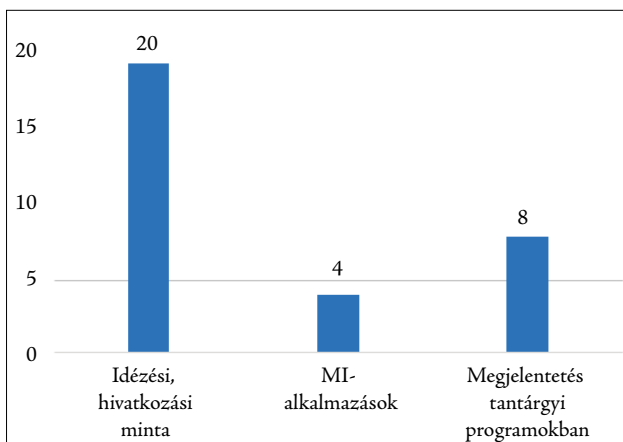
Szintén központi elemként jelenik meg az MI *etikusa, akadémiai integritást figyelembe vevő használata*, és ezáltal *segédeszközként való értelmezése*. A szabályzatokban gyakran szerepel a „segéd” vagy „segédeszköz” kifejezés, amely arra utal, hogy az intézmények nem helyettesítőként, hanem támogató eszközként kívánják pozicionálni az MI-t az oktatásban és tanulásban. A dokumentumok arra ösztönzik az oktatókat és hallgatókat, hogy az MI-t felelősen, a tanulási célokat szolgáló módon használják, és ne helyettesítsék vele az önálló gondolkodást vagy értékelést.

A *felelősségi körök egyértelmű meghatározása* szintén része a szabályozó dokumentumoknak: ezek világosan rögzítik, hogy az MI által generált tartalomért – annak pontosságáért, hitelességéért és plágiummentességéért – kizárólag az emberi felhasználó, azaz az oktató vagy hallgató felelős. Az oktatóknak a tantárgyleírásban kell jelezniük, milyen módon kívánják szabályozni az MI használatát, míg a hallgatóknak tudatosan (több esetben nyilatkozat formájában is – lásd később) kell vállalniuk a tartalomért való felelősséget, mivel az MI nem tekinthető szerzőnek.

A szabályzatokban hangsúlyosan jelenik meg a *tulajdonjog és adatvédelem* kérdésköre is. A generált tartalom esetében kiemelt figyelmet kap a megfelelő forrásmegjelölés és idézés, valamint az adatvédelmi szempontok betartása. Több dokumentum egyértelműen tiltja, hogy bizalmas vagy érzékeny adatokat intézményen kívüli, nyílt platformokra töltsenek fel (pl. ELTE, KRE, MATE, SOE). Ehelyett belső, licenszelt rendszerek használatát javasolják, ezzel is biztosítva az adatbiztonságot és a GDPR-nak való megfelelést.

Egy másik visszatérő elem a generatív MI-használat *korlátozott ellenőrizhetősége*. A szabályzatok elismerik, hogy az MI alkalmazása nehezen ellenőrizhető, ezért a tiltások és szankciók helyett inkább az oktató szakmai ítélőképességére építenek: javasolják, hogy az oktatók a hallgatói munka rendszeres nyomon követésével, párbeszéddel és tisztázó beszélgetésekkel, valamint komplex értékelési módszerekkel kezeljék az MI-használatból fakadó anomáliákat (vö. BGE, Corvinus, KRE).

Végül, több szabályzat tartalmaz *módszertani ajánlásokat* (pl. Corvinus, BGE, MATE, SE, SZE) és *eszközlistákat* (pl. KRE, MATE, PTE), amelyek segítik az oktatókat és hallgatókat abban, hogy milyen MI-eszközöket milyen célokra és hogyan érdemes használni. Ezek az ajánlások különösen értékesek, mert konkrét módszertani szempontokat fogalmaznak meg a tanulás-tanítás támogatására, melyek nélkül elképzelhetetlen lenne a szabályzat hatékony integrálása. Ezt egé-

2. ábra: MI-szabályzatokhoz kapcsolódó gyakorlati példák, minták besorolása

szítik ki a *konkrét minták*: példadokumentumok, esettanulmányok vagy sablonok, amelyek segítik a szabályzat gyakorlati alkalmazását.

A hazai felsőoktatási szabályzatok elemzése: gyakorlati példák és sablonok

A mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályzatok hatékony alkalmazása nem csupán az elvi keretek megfogalmazásán múlik, hanem azon is, hogy az intézmények milyen mértékben képesek *gyakorlati példákkal, mintákkal és nyilatkozatokkal* támogatni a szabályozás értelmezését és beépítését a mindennapi oktatási gyakorlatba. A vizsgált 37 szabályzat közül 22 (60%) tartalmazott ilyen jellegű kiegészítéseket, amelyek jelentős segítséget nyújtanak az oktatóknak és hallgatóknak egyaránt. A jellemzően előforduló kiegészítések három kategóriába sorolhatók, és előfordulási számuk dokumentumonként változó, ennél fogva a 22 szabályzatban 32 esetben találunk gyakorlati felhasználást segítő elemeket (2. ábra).

A leggyakrabban előforduló kiegészítés az *idézési és hivatkozási minták, valamint nyilatkozatok* megjelenítése (20/22 szabályzat, vö. 2. ábra). Ezek célja, hogy egyértelművé tegyék, miként kell az MI által generált tartalmakat megfelelően forrásmegjelöléssel ellátni, illetve a használat módjáról nyilatkozni. A szabályzatok általában előírják, hogy a felhasználónak meg kell adnia az alkalmazott MI-eszköz nevét, a felhasználás célját, esetenként a verziószámot, vagy promptot is megadva (3. ábra).

Szövegekzi hivatkozásban (főszövegben): ...(OpenAI, 2025), (1. sz. prompt)

...(OpenAI, 2025), (1–5. sz. prompt)

Hivatkozásjegyzékben: OpenAI. (2023). ChatGPT (verziószám megjelölése jelenleg: version 14.) [Large language model] <https://chat.openai.com/chat>

3. ábra: Példa idézés minta megadására prompt feltüntetésével. Forrás: METU, Hallgatói MI ajánlás: 2.

2. táblázat: Összegző táblázat az MI használatáról a hallgatói munka elkészültének folyamatában

A felhasználás területei	Használt mesterséges-intelligencia-rendszer(ek)	A felhasználás módjának és a helyes tudományos gyakorlatnak való megfelelés leírása, szükség esetén fejezetenként külön-külön
A kutatási projekt kidolgozása és koncepciója	nincs	
A szakirodalmi források összegyűjtése és értékelése	Perplexity Consensus	2. fejezet: Támogatás a kezdeti irodalomkutatáshoz.
Adatok kidolgozása, gyűjtése és/vagy beszerzése	ChatGPT, Gemini	3.1. fejezet: A ChatGPT használata az ötletek generálására, és a Gemini használata az interjú vezérfonalának átfogalmazásához. 4.2. fejezet: A ChatGPT használata a kísérlet meghívószövegének átfogó nyelvi felülvizsgálatára.

Forrás: részlet, ELTE GTK, melléklet, saját szerkesztés

A kapcsolódó, egyre többször megjelenő *hallgatói nyilatkozatminták* lehetőséget biztosítanak arra, hogy a hallgatók dokumentálják, milyen célból és milyen mértékben használták az MI-t egy adott munka során, növelve az átláthatóságot, valamint a tudatosabb és felelősebb eszközhasználatot. Ez történhet a korábbi plágiumnyilatkozat kiegészítése révén, mint ahogyan azt a következő példa mutatja: „Az MI-vel generált tartalmakat ellenőriztem, a generált kimenetek valóságtartalmáról meggyőződtem, megfelelően jelöltem minden használatot (BME GTK: 2.)”. Örömteli azonban, hogy több esetben találkoztunk jóval részletesebb, funkciók mentén mintát adó megoldásokkal is (pl. ELTE, ELTE GTK, vö. 2. táblázat).

A *tantárgyi programokban való megjelenítés* (tantárgyleírás, tematika) szintén fontos gyakorlati elem (8/22 szabályzat, vö. 4. ábra). Egyes intézmények úgynevezett „panel-mondatokat” dolgoztak ki, amelyek segítségével az oktatók világosan kommunikálhatják a kurzushoz kapcsolódó MI-használati elvárásokat, akár a teljes tiltástól kezdve, az engedélyezett használaton át, egészen a kötelező alkalmazásig (vö. 3. táblázat).

3. táblázat: MI megjelenítése tantárgy-, illetve kurzusleírásban – sablon

MI-használat	Ajánlott mondat a feladat-/kurzusleírásba
Nem használható	A tantárgy, illetve kurzus célja, hogy [kitöltendő rész] (pl. <i>alap-</i>) kompetenciát fejlesszen, ezért fontos, hogy a feladatmegoldás során ne használjanak mesterséges-intelligencia-alapú eszközöket a tanulás ezen szakaszában.
	A tantárgy, illetve kurzus szempontjából az MI használata nem releváns.
Részen használható	A feladat során az MI felhasználása engedélyezett, de az MI által generált tartalom egy az egyben való átemelése nem.
	A feladat elkészítéséhez az alábbi MI-alkalmazások használata engedélyezett: [kitöltendő rész] (pl. forráskezelő: Elicit, fordítóprogram: DeepL)
	Az MI használata az alábbi munkafolyamatok során engedélyezett: [kitöltendő rész] (pl. képgenerálás, adatvizualizáció)
	A feladat elkészítéséhez felhasználható MI által generált forrás, ha ahhoz készül hallgatói reflexió.
	A feladat elkészítéséhez bármilyen MI-vel működő alkalmazás felhasználható (jelölést lásd a KRE MI-útmutatójában).
Kötelező a használata	A feladat elkészítéséhez az alábbi [kitöltendő rész] (pl. <i>plágiumszűrő</i>) MI-alkalmazást kell használni.

Forrás: KRE: 18.

Mindezekon túl előfordul még a generatív MI-eszközök használatát bemutató *parancsok/promp-tok leadását, naplózását* segítő ajánlások megfogalmazása (pl. ELTE PPK, KJE, MATE), de ezek elterjedtsége – vélhetően a karakterszám túlzott megnövelése, illetve a nehéz ellenőrizhetőség miatt – nem jellemző. Bár a mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályzatok száma egyre nő, és több, tartalmilag kifinomult és részletes dokumentummal is találkozhatunk, a valódi kihívás az, hogy ezek a dokumentumok miként válhatnak „aprópenzre” az oktatói és kutatói gyakorlatban.

A szabályzatok implementálását támogató tényezők

A szabályozás hatékonysága nem kizárólag a jogi vagy intézményi kereteken múlik, hanem azon is, hogy az oktatók és hallgatók képesek-e ezeket a rendelkezéseket saját tevékenységeikbe integrálni.

A szabályzatok megfelelő megismerését támogatandó a Károli Egyetem a teljes szabályzatot multimédiás és interaktív e-learning-tananyag formájában teszi elérhetővé, az oktatók pedig – a motiváció növelése érdekében – teljesítményértékelési pontokat szerezhetnek a kurzus elvégzésével.

Szintén jó gyakorlatként említhető a Soproni Egyetem megoldása, ahol a Gamma alkalmazást használva nagyon jól áttekinthető, látványos és könnyen prezentálható módon készítették el a szabályzatot (4. ábra). További jó példát láthatunk az implementálás erősítésére, az ELTE GTK szabályzási dokumentumához kapcsolódó honlapinformáció¹ szerint az intézményben a szabályozási dokumentum megvitatása és közös értelmezése céljából több hallgatói fórum is megrendezésre került.

③ Általánosságban engedélyezett minden olyan adminisztratív MI-használat, amely növeli egy ügyviteli folyamat hatékonyságát és minőségét	
✓ Engedélyezett • Adatok összegző elemzése jelentésekhez • Ügyféllevek előkészítő megfogalmazása • Fordítási feladatok • Marketing- és kommunikációs feladatok • Szabályzatok készítése • Jogi megfelelőségi vizsgálatok	✗ Tiltott • Bér- és munkaügyi kérdések • Teljesítményértékelés • Fegyelmi ügyek • Zaklatási ügyek • Bizalmas személyes adatok kezelése

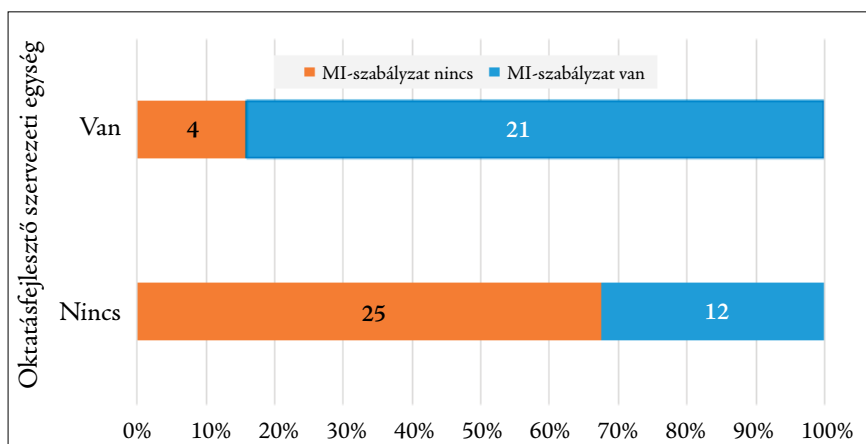
4. ábra: MI-szabályzat elkészítése Gamma alkalmazást használva. Forrás: SOE, online

Az integrálási folyamat támogatásának további kulcsfontosságú szereplői az oktatásfejlesztéssel foglalkozó intézményi szervezeti egységek. Egy, a hazai Felsőoktatásfejlesztési Központok (FFK) vezetőivel készített kérdőíves felmérés (Dringó-Horváth 2024) a 61%-os válaszadás révén (38 FFK a 62 intézményből) érdemi áttekintést nyújt a magyarországi központok munkájáról. A két kutatás adatainak összevetése egy fontos összefüggést tárt fel: azokban az intézményekben, ahol működik oktatásfejlesztő központ vagy hasonló funkciójú szervezeti egység, nagyobb arányban és korábban születtek mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályzatok (5. ábra).

Ennek oka, hogy ezek az egységek gyakran elsőként találkoznak az oktatói közösség kérdéseivel, bizonytalanságaival és félelmeivel. A szervezeti egységek vezetőinek visszajelzései alapján a legfontosabb tevékenységek közé tartozik a továbbképzések szervezése, amihez kapcsolódóan a 2024-es felmérés feltárta az MI-használatra vonatkozó képzések kiemelt szerepét (átlagosan 3,8-as értékeléssel az 5-fokozatú Likert-skálán). Azóta ez a fókusz minden bizonnyal tovább erősödött, ahogyan azt egy, a KRE oktatásfejlesztési képzéskínálatát bemutató tanulmány részletesen tárgyalja (Sebestyén et al. 2025). Ennélfogva az oktatásfejlesztő központok nem csupán katalizátorai a szabályzatok megszületésének, hanem aktív szereplői azok elmélyítésének és implementációjának is.

Az MI használatának szabályozása csak akkor lehet sikeres, ha az oktatók és hallgatók valóban megértik és alkalmazni tudják a dokumentumokban foglaltakat, és képesek azt saját gyakorlatukba átültetni. Ennek érdekében elengedhetetlen MI-műveltségük és kompetenciáik fejlesztése célzott, rendszeres időközönként végzett továbbképzések és egyéb intézményi támogatás keretében (Buda

¹ <https://gtk.elte.hu/mi-a-hallgatoi-munkakban-nemcsak-szabad-de-ajanlott-is-0> [Letöltve: 2026. 01. 17.]

5. ábra: MI-szabályzatokhoz kapcsolódó gyakorlati példák, minták besorolása

2024; Fekete 2025; Lőrincz et al. 2025; Ollé–Csillik 2025), melyek egyben attitűdformáló hatásuk révén a félelmek és pszichés gátak elosztatásában is segítenek (Ollé–Csillik 2025).

Záró gondolatok, kutatási korlátok és lehetséges további irányok

A mesterséges intelligencia felsőoktatási szabályozása Magyarországon dinamikusan fejlődő, de még formálódó terület, melyet külső (kormányrendeleti, minőségbiztosítási) és belső (felsőoktatás-fejlesztő központok) faktorok egyaránt befolyásolnak. A szabályzatokban – összhangban a nemzetközi elemzésekkel – azonosíthatók a hangsúlyos elemek: i) a rendszeres aktualizálás fontossága; ii) az akadémiai integritást támogató etikai megfontolások, legfőképpen a forrásmegjelölés megadásával; iii) a szerzői (oktatói, hallgatói) felelősségvállalás a pontosság, hitelesség és plágiummentesség tekintetében; iv) a személyes és érzékeny adatok védelmének elvárása; v) a helyes használatot elősegítő módszertani javaslatok (tiltás és detektálás helyett) és vi) a gyakorlati alkalmazást segítő alkalmazáslisták, felhasználási minták, sablonok és támogató képzések megjelenítése. Kiemelt szerepet játszanak ebben a folyamatban az oktatásfejlesztő központok, amelyek nemcsak katalizátorai a szabályzatok megszületésének, de azok implementálásának aktív támogatói is lehetnek.

A kutatás korlátai közé tartozik, hogy néhány további, aktuális és a szakirodalomban is megjelenő fontos jellemző vizsgálatára – időkorlát miatt – nem tér ki az elemzés. Ilyen például

- az értékelés és számonkérés átalakítása, az értékelési modellek megjelenítésének vizsgálata;
- a hozzáférés és esélyegyenlőség reflektálása oktatói és hallgatói szempontból egyaránt, mely téma Mouro–Romeiras–Couvaneiro (2025) elemzésében hiányterületként jelenik meg;
- a tanulási analitika formáinak és felhasználási lehetőségének megjelenése;
- az érdekelt felek bevonásának megjelenése pl. egyeztetés, kipróbálás és specifikus irányelvek kidolgozása révén (vö. An–Yu–James 2025; Mouro–Romeiras–Couvaneiro 2025).

Ezen túlmenően korlátozó tényező, hogy az elemzés elsősorban dokumentumalapú volt, és nem terjedt ki az oktatók és hallgatók tényleges szabályzatértelmezési és -alkalmazási gyakorlatára. A szabályzatok hatékonyságának és hatásának mélyebb megértéséhez szükség lenne kvalitatív és kvantitatív empirikus vizsgálatokra, például interjúkra, fókuszcsoportokra vagy kérdőíves felmérésekre oktatók és hallgatók körében egyaránt.

A további kutatási irányok között kiemelten fontos lenne feltárni, hogy az MI-szabályzatok milyen hatással vannak a tanulás-tanítás és a kutatói munka folyamatára, különös tekintettel a hallgatói és oktatói attitűdre és eszközhasználatra. Érdemes lenne továbbá mélyebben megvizsgálni az oktatásfejlesztő központok implementációt támogató gyakorlatát a különböző intézményi kontextusokban. További kutatás irányulhat arra is, hogy milyen nemzetközi jó gyakorlatok adaptálhatók a hazai környezetbe, illetve hogyan lehet a szabályzatokat rugalmasan és adaptívan fejleszteni a technológiai változások tükrében.

Köszönetnyilvánítás

A tanulmányban bemutatott kutatást a Károli Gáspár Református Egyetem által támogatott Oktatási informatika a felsőoktatásban (66018R800 sz.) projekt finanszírozta.

IRODALOM

- AN, Y., YU, J. H. & JAMES, S. (2025) Investigating higher education institutions' guidelines and policies regarding the use of generative AI in teaching, learning, research, and administration. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, Vol. 22. No. 10. <https://doi.org/10.1186/s41239-025-00507-3>
- BUDA, A. (2024) A sokszínű mesterséges intelligencia. *Educatio*, Vol. 33. No. 1. pp. 1–12. <https://doi.org/10.1556/2063.33.2024.1.1>
- CAULFIELD, J. (2023) *Universities' policies on AI writing tools*. Scribbr. <https://www.scribbr.com/ai-tools/universities-ai-policies/> [Letöltve: 2026. 01. 17.]
- DABIS, A. (2024) Generatív oktatás: Mesterséges intelligencia-eszközökkel kapcsolatos attitűdök a Budapesti Corvinus Egyetem oktatói körében. *Új Pedagógiai Szemle*, Vol. 74. No. 5–6. pp. 57–84.
- DABIS, A. & CSÁKI, Cs. (2024) AI and ethics: Investigating the first policy responses of higher education institutions to the challenge of generative AI. *Humanities and Social Sciences Communications*, Vol. 11. No. 1. pp. 1–13. <https://doi.org/10.1057/s41599-024-03526-z>
- DEMETER, Zs. & MEZŐ, K. (2023a) A mesterséges intelligencia pedagógiai használatára vonatkozó hajlandóság vizsgálata gyógypedagógus hallgatók körében. *Különleges Bánásmód*, Vol. 9. No. 2. pp. 31–45. <https://doi.org/10.18458/KB.2023.2.31>
- DEMETER, Zs. & MEZŐ, K. (2023b) Tanító szakos hallgatók és a mesterséges intelligencia. *Mesterséges Intelligencia*, Vol. 5. No. 1. pp. 73–87. [http:// https://www.doi.org/10.35406/MI.2023.1.73](http://https://www.doi.org/10.35406/MI.2023.1.73)
- DRINGÓ-HORVÁTH, I. (2024) *Oktatásfejlesztési innováció és hálózatépítés a magyarországi felsőoktatásban*. Budapest, L'Harmattan. <https://harmattan.hu/oktatasfejlesztesi-innovacio-es-halozatepites-a-magyarorszag-i-felsooktatásban-3506>
- DRINGÓ-HORVÁTH, I., RAJKI, Z. & T. NAGY, J. (2025a) University teachers' digital competence and AI literacy: Moderating role of gender, age, experience, and discipline. *Education Sciences*, Vol. 15. No. 7. 868. <https://doi.org/10.3390/educsci15070868>
- DRINGÓ-HORVÁTH, I., T. NAGY, J., DRJENOVSKY, Zs. & HEGEDŰS, D. (2025b) Mesterséges intelligencia használat a felsőoktatásban – intézményi útmutatók és oktatói attitűd. In: FURKÓ, P., BÖLCSKEI, A. & CSÓKE, Z. (eds) *Mesterséges intelligencia a kutatásban és az oktatásban*. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan. pp. 217–232.
- FEKETE, I. (2025) *Artificial Intelligence Literacy in Higher Education: Theory and Practice from a European Perspective*. Bristol, Multilingual Matters. <https://doi.org/10.21832/FEKETE1128>
- FEKETE, I., FOLMEG, M. & KÓRIS, R. (2024) Lehetőségek a mesterséges intelligencia autonóm tanulói használatára a felsőoktatásban: Három eset bemutatása. In: GERING, Zs. (ed.) *FHERC tanul-*

- mánykötet I. Digitalizáció a felsőoktatásban. Budapest, Budapesti Gazdasági Egyetem. pp. 48–59. <https://doi.org/10.29180/978-615-6342-88-1>
- JÓZSA, G. & SZONTAGH, P. (2025) Félelmek, fantáziák, felelősségek a mesterséges intelligencia korában. In: FURKÓ, P., BÖLCSKEI, A. & CSÖKE, Z. (eds) *Mesterséges intelligencia a kutatásban és az oktatásban*. Budapest, KRE – L'Harmattan. pp. 77–97.
- KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL (KSH) (2025) *Magyar statisztikai évkönyv, 2024*. <https://www.ksh.hu/evkonyvek/2024/magyar-statisztikai-evkonyv-2024/> [Letöltve: 2026. 01. 17.]
- LŐRINCZ, I., GŐSI KÖVECSESNÉ, V., SHERWIN, H., NÉMETH, K., BABOS, M., FITUS, SZ. & HORVÁTH, D. (2025) Educating the educators: Initial findings from a university CPD in Hungary. *Education Sciences*, Vol. 15. No. 11. 1470. <https://doi.org/10.3390/educsci15111470>
- MAGYAR AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG (MAB) (2025) *MAB-útmutató – Önértékelési eszköz ESG-alapú, integrált intézményakkreditációs eljáráshoz*. <https://www.mab.hu/eljarasok-intezmenyakkreditacio/> [Letöltve: 2026. 01. 17.]
- MOURO, J., ROMEIRAS, F. & COUVANEIRO, J. (2025) A framework proposal for the ethical and educational use of artificial intelligence in higher education. In: *ICERI2025 Proceedings*. pp. 7533–7537. <https://doi.org/10.21125/iceri.2025.2092>
- OLLÉ, J. & CSILLIK, O. (2025) A felsőoktatási intézmények digitális transzformációja és az oktatói kompetenciafejlesztés a mesterséges intelligencia adaptációs folyamatában. In: BUDA, A. (ed.) *Digitális mozaik*. Debrecen, HERA IKT Szakosztály. pp. 136–154.
- RAJKI, Z., T. NAGY, J. & DRINGÓ-HORVÁTH, I. (2024) A mesterséges intelligencia a felsőoktatásban – hallgatói hozzáférés, attitűd és felhasználási gyakorlat. *Iskolakultúra*, Vol. 34. No. 7. pp. 3–22. <http://10.14232/iskult.2024.7.3>
- RAJKI, Z., T. NAGY, J. & DRINGÓ-HORVÁTH, I. (2025) Artificial intelligence in higher education: Students' artificial intelligence use and its influencing factors. *Journal of University Teaching and Learning Practice*, Vol. 22. No. 2. <https://doi.org/10.53761/j0rebh67>
- RUSSELL GROUP (2023) *New principles on the use of AI in education*. <https://russellgroup.ac.uk/news/new-principles-on-use-of-ai-in-education/> [Letöltve: 2026. 01. 17.]
- SEBESTYÉN, L. A., HORVÁTH, L., DRINGÓ-HORVÁTH, I. & T. NAGY, J. (2025) A digitális pedagógiai kompetenciák mérése és fejlesztése a Károli Gáspár Református Egyetemen. *Neveléstudomány*, Vol. 13. No. 4. pp. 31–49. <https://doi.org/10.21549/NTNY.51.2025.4.2>
- SZABÓNÉ BALOGH, Á. (2024) The future of education – the role of artificial intelligence. In: JUHÁSZ KOVÁCS, C. & NÁMESZTOVSZKI, Zs. (eds 2024) *11th ICT in Education Conference*. Szabadka, Újvidéki Egyetem Magyar Tanítóképző Kara. pp. 61–69.
- T. NAGY, J., RAJKI, Z. & DRINGÓ-HORVÁTH, I. (2025) Mesterséges intelligencia a felsőoktatásban. *Iskolakultúra*, Vol. 35. No. 7. pp. 3–20. <https://doi.org/10.14232/iskult.2025.7.3>
- TOLNER, N., POGÁTSNIK, M. & MÓDNÉ TAKÁCS, J. (2023) A mesterséges intelligencia szerepe az online vizsgáztatásban. *Iskolakultúra*, Vol. 33. No. 10. pp. 39–55. <https://doi.org/10.14232/iskult.2023.10.39>

Internetes források:

METU, Hallgatói MI ajánlás.

<https://gephaz.metropolitan.hu/storage/contentblocks/Hallgar%C3%B3i%20MI%20aj%C3%A1nl%C3%A1s-1758193564.pdf>. [Letöltve: 2026. 01. 17.]

BME GTK.

https://www.gtk.bme.hu/wp-content/uploads/2024/11/GTK-generativ_MIv5.pdf. [Letöltve: 2026. 01. 17.]

KRE. <https://gtk.elte.hu/iranyelvek-a-mesterseges-intelligencia-hallgatoi-hasznalatahoz-az-elte-gazdasagtudomanyi-karon> [Letöltve: 2026. 01. 17.]

ELTE GTK. <https://gtk.elte.hu/iranyelvek-a-mesterseges-intelligencia-hallgatoi-hasznalatahoz-az-elte-gazdasagtudomanyi-karon> [Letöltve: 2026. 01. 17.]

SOE. <https://gamma.app/docs/A-Soproni-Egyetem-mesterseges-intelligencia-hasznalatara-vonatkoz-e9hd54gw0947h0w?mode=doc> [Letöltve: 2026. 01. 17.]